

Inhoud

DOOPCURSUS	2
Voorwoord	2
Gespreksopbouw	3
Inleiding	4
1. Wat is dopen?	6
2. Verschillende dopen	8
2.1. De doop van Jezus.....	8
2.2. De kinderdoop.....	10
Wat betekend de doop?.....	11
Symbool van dood en opstanding.....	11
De zonden afwassen	12
Opname in een gemeenschap	14
Wanneer word je gedoopt?	14
Hoe word je gedoopt?	16
Bijlage	16
Werkvormen	16
Extra vragen ter overdenking	16

DOOPCURSUS

Binnentreden in de heerlijkheid van Christus

Voorwoord

De doop is heel bijzonder. Het is namelijk één van de sacramenten van de kerk.

Naast dat het een sacrament is, geeft de doop een duidelijke markeringspunt aan in je leven. Je gaat van een leven los van Jezus naar een leven samen met Hem. In die zin is de doop veel meer dan alleen maar een ritueel. Door de doop treedt je als ware in een andere wereld, waar jij je oude leven achter laat en een nieuwe start mag beginnen.

Wanneer je als volwassene wordt gedoopt dan is dit een persoonlijke keuze. Je kiest dus zelf voor deze doop en wordt daarmee opgenomen in Gods gezin: de Kerk. Ik hoop dat deze cursus mag bijdragen aan goed onderwijs voordat iemand gedoopt wordt en hierdoor mag groeien in het geloof in Jezus Christus, onze Heer!

... 2018

Kasper Koekenbier

: Dit symbool nodigt jullie uit om een gedeelte uit de Bijbel te lezen.

: Dit symbool geeft aan wat een concreet gesprekspunt kan zijn of geeft één of meerdere vragen die besproken kunnen worden. Ook kan hier een werkvorm worden gegeven die in een groep gedaan kan worden.

Gespreksopbouw

Als leiding tref je hier een opbouw aan die je kunt gebruiken om 'cursus' vorm te geven. Er is hier vanuit gegaan dat de gesprekken in de avond plaats vinden. Mocht het zo zijn dat dit bij jullie anders is, zou je dan de tijden willen aanpassen?

De weergaven van de tijden zijn indicatief. Dus bedoeld om je te helpen om de onderdelen evenredig te verdelen. Als het blijkt dat je bij een bepaald onderdeel langer wilt stilstaan, doe dat gerust.

Tijd	Programmaonderdeel
19:30	Ontvangst met koffie/thee.
19:45	Opening met lied en gebed.
20:00	Welkom, toelichting op het thema van deze cursus avond.
20:15	(onderdeel 1) (Bijbel)teksten lezen en bespreken in kleine groepjes van ongeveer 3 mensen.
20:30	(onderdeel 2) Leiding geeft aan de hand van de voorgeschreven tekst een lezing.
21:00	Koffie Pauze.
21:15	(onderdeel 3) Als groep of in kleine groepjes aan de slag met de werkvorm.
21:45	Afsluiting met gebed.

Inleiding

(Onderdeel 1)

Marcus 16:16

Lukas 23:43

Johannes 3:3-5

(Onderdeel 2)

Voordat we met elkaar gaan kijken naar wat de doop betekent, is het goed om eerst vast te stellen wat de doop niet is. De doop is op zichzelf niet een heilsinstrument waardoor iemand het eeuwig leven ontvangt. Weliswaar zou aan de hand van Marcus 16:16 dat wel kunnen worden gedacht, *“Wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden”*, maar de tekst gaat verder met *“maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden”*. Hier ligt de nadruk niet alleen op de doop, maar het geloof wordt ook als voorwaarde voor de behoudenis gezien. De voorwaarde voor eeuwig leven is het geloof in Jezus, en op dat geloof word je gedoopt. De 2e tekst, uit Lucas 23, zijn de woorden die Jezus sprak tegen de moordenaar aan het kruis naast Hem. Deze moordenaar was niet gedoopt en toch zegt Jezus tegen hem dat hij samen met Hem in het paradijs zal zijn. Wanneer we naar de derde tekst lezen dan lezen we het belang van de doop namelijk: *“alleen wie geboren wordt uit water en geest, is in staat het koninkrijk van God binnen te gaan.”* Jezus zelf benadrukt in Johannes het belang van de doop, maar de mens wordt niet gered door alleen een ritueel met water, maar ook door het geloof wat God ons geeft. Net als bij andere sacramenten is geloof een essentieel elementen, zo ook bij de doop.

Aan de hand van een aantal Bijbelgedeelten en vragen zullen we met elkaar ontdekken wat de betekenis van de doop is.

(Onderdeel 3)

Vraag: Wat motiveert jou om je te laten dopen?

Werkvorm:

Materiaal: flap en ophangmateriaal, post-its

Vorbereiding: Flap maken en ophangen.

Je vraagt de deelnemers om op de post-its te schrijven wat zij verwachten van deze cursus en wat zij graag over de doop te weten willen komen.

De deelnemers schrijven zonder hun naam, hun vragen op en deze worden op de flap geplakt.

De post-its worden door de leiding van de cursus gesorteerd op thema en kan besproken worden.

1. Wat is dopen?

Lees: Christen sloeg zijn handen in elkaar toen hij het koude water van de Donkere Rivier tegen zijn lichaam voelde stromen. Hoopvol bleef dicht bij hem en probeerde hem overeind te houden, maar de kleine pelgrim gleed al gauw uit en riep 'ik verdrink. Het water gaat helemaal over me heen!' 'Nee, het water is alleen maar ruw,' zei hoopvol. 'Wees niet zo bang. Ik kan de grond op de bodem van de rivier voelen, en die is hard. We zullen veilig aan de overkant komen en dan zullen we nooit meer moeilijkheden tegenkomen.' ... En zo kreeg Christen zijn moed terug en beefde niet meer. Hand in hand liepen de kleine pelgrims door de Donkere Rivier; na een poosje leek de grond vaster te worden en het water was minder ruw en wild.

(boek: De kleine pelgrim)

Het Griekse woord voor dopen (*baptidzo*) betekent onderdompelen, kopje onder gaan. Dit woord is afgeleid van het werkwoord *bapto*. *Bapto* betekent eigenlijk letterlijk indopen en vervolgens weer boven halen zoals je een theezakje indoopt in het water en het dan vervolgens weer uit het water haalt. Het betekent onderdompelen: in het stromende water duiken. De betekenis van het Griekse werkwoord *bapto* geeft een dergelijke handeling weer. *Baptidzo* geeft dan de handeling in passieve vorm weer, dus letterlijk: doen indopen. Daarbij ligt de nadruk op de blijvende toestand. Er is na die handeling een nieuwe situatie ontstaan. Dopen is een openlijke handeling. Degene die gedoopt wordt ondergaat deze handeling. Er zijn dus andere mensen bij betrokken. Dit lijkt een overbodige mededeling, maar het gaat bij de doop ook om het getuigenis naar buiten toe en de mogelijkheid voor anderen om de gedoopte hieraan te herinneren.

De onderdompeling in het water betekent ook het risico van de dood. De echte doop van Christus was zijn dood, toen Hij verdween. Maar God heeft Hem teruggeroepen tot het eeuwige leven. Wanneer wij om de doop vragen, dan willen we laten zien dat we één zijn met Hem en een leven als Hem leiden. Tot slot betekent het dat we geloven in de vergeving van God die de schulden uit het verleden omzet in nieuw leven, 'zo is iemand die in Christus is, een nieuwe schepping' (2 Korintiërs 5:17).

Marcus 10:38, Lucas 12:50, Romeinen 6:3-5

Vraag: Jezus verbind zijn doop heel erg met de dood die hij moest ondergaan, ook Paulus ziet het ondergaan van de waterdoop als het symbool dat de nieuwe christen de dood ondergaat met Jezus. Wat zou jij achter je willen laten in het nieuwe leven dat jij met Jezus wilt verdergaan?

Werkvorm:

Materiaal: houten kruis, spijkers, hamer

Jezus heeft aan het kruis onze zonden op zich genomen. Vraag aan de deelnemers welke zonden zij graag aan het kruis met Jezus zouden willen spijkeren. Geef alle deelnemer (als het een grote groep is een aantal) een spijker. laat de deelnemers 1 voor 1 de spijker op het kruis timmeren.

2. Verschillende dopen

2.1. De doop van Jezus

Mattheus 3:7-8

Marcus 1:3-5

Lucas 3:1-17

Voordat wij naar de doop van Jezus gaan moeten we eerst helder krijgen waarin deze verschilt met de doop die Jezus onderging. De doop die Johannes uitvoerde had drie kenmerken:

- i. Het was een doop van bekering, waarin de belijdenis van hun zonden centraal stond (Marcus 1:4-5)
- ii. De vergeving van de zonden (wat gebruikelijk was in de tempeldienst) na een openbare belijdenis
- iii. Men moest laten zien dat het leven van de gedoopte daadwerkelijk veranderde.

Bekering, vergeving en een verandering van levensstijl. De doop van Johannes was iets wat uit het oude testament kwam. Het was ingesteld voordat Jezus aan het kruis zijn overwinning behaalde en daarmee ook voor zijn opstanding. We kunnen hiermee zeggen dat Johannes een brug vormt tussen het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Ook Jezus is gedoopt door Johannes, niet omdat hij vergeving van zijn zonden nodig had, maar om de gerechtigheid te vervullen (Mattheus 3:13-17). Hiermee liet Jezus zien dat deze doop door God Zelf was ingesteld en dat Jezus bereid was om de instellingen van God volledig te volgen. In Hebreeën lezen we niet voor niets dat Jezus in alles op gelijke wijze als ons is geworden (4:15).

Dat de doop van Johannes eigenlijk bij het Oude Testament hoorde lezen we ook in Handelingen 19:1-5. Paulus lijkt daar met christenen te maken te hebben in nieuwtestamentische zin, maar het blijken volgelingen van Johannes te zijn. Ze hebben dan ook het typische nieuwtestamentische kenmerk van gelovigen niet, namelijk de inwoning van de Heilige Geest. Dat element ontbrak in het Oude Testament. Dat kon ook niet, want Jezus' overwinning aan het kruis moest nog komen evenals de opstanding en de Hemelvaart. Pas daarna was een permanente inwoning van de Heilige Geest in de gelovige mogelijk. Tot die tijd was de Heilige Geest als het ware te gast op de aarde en had Hij Zijn woning in de hemel. Sinds de overwinning van Jezus is de gelovige en de gemeente de woning van de Heilige Geest. 'De tempel van de Heilige Geest' zoals Paulus dat in 1 Korintiërs 3 noemt. *'Toen kwam Jezus uit Galilea naar Johannes bij de Jordaan om zich door hem te laten dopen.'* (Mattheus 3:13) De Messias kwam niet neer uit de hemel. Maar hij mengde zich tussen onder de menigte die berouw hadden om hun zonde. Jezus kwam de mensen redden door hun ellende tot de zijne te maken, door hun zonden te dragen. *'Toen Jezus gedoopt was ... opende zich de hemel voor Hem en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Hem neerkomen.'* (Mattheus 3:16-17) De hemel die opengaat en de stem uit de hemel kondigen de goddelijke openbaring aan. Deze jonge galileeër is de veelgeliefde Zoon van God! Bij elke doop 'opent de hemel' zich boven de nieuwgedoopte: God komt tot hem, de Geest rust op Hem en maakt hem tot een kind van God. De doop is voor ons ook de vergeving van onze zonden. Maar dat is het gevolg van de komst van God.

Werkvorm:

Materiaal: plastic bekers en een kan met water

Vorbereiding: bekers vullen met water

Jezus zei: ik ben het levende water, wie in mij gelooft zal nooit meer dorst hebben. Als christen mogen wij Jezus hierin navolgen. Deel aan iedere deelnemer een beker water uit. Vraag hen om een de persoon naast hen te geven en daarbij iets positiefs/persoonlijks over deze persoon naast hen te zeggen en het water op te drinken en een moment stilte.

2.2. De kinderdoop

Kolossenzen 2:11-12

Handelingen 10:44

Handelingen 16:32

God heeft voor de doop geen leeftijdscriterium vastgesteld. In Kolossenzen lezen wij dat de doop vergeleken wordt met de besnijdenis. Echter in tegenstelling tot de besnijdenis uit het Oude Testament gaat dit om een geestelijke besnijdenis. Die van het hart. Deze besnijdenis maakt ons in het geloof kinderen van Abraham als onze 'geloofsvader'. De doop is het symbool van deze besnijdenis van het hart, in vers 12 wordt dit verder uitgelegd met behulp van het voorbeeld van de begrafenis. Met de doop zijn wij met Christus begraven en ook weer opgestaan. Dat de kinderdoop in plaats van de Joodse besnijdenis is gekomen omdat kinderen bij het Verbond horen zouden wij hieraan kunnen herleiden. Het teken dat we bij Gods volk horen is namelijk de inwoning van de Heilige Geest, niet of we wel of niet besneden zijn. Paulus schrijft in Efeze 1:13 -14 dat de Heilige Geest onze verzegeling is, ons onderpand, het teken dat we bij Gods volk horen. En deze Geest ontvangen we als we gelovig worden en op grond van dit geloof ons laten dopen.

In de Bijbel staan twee geschiedenissen waaruit eventueel zou kunnen blijken dat kinderen gedoopt worden. In Handelingen 10 (het huishouden van Cornelius) en in Handelingen 16 (de gevangene in Filippi). In beide situaties blijkt bij nauwkeurige nalezing van de tekst, dat allen die gedoopt werden. Vanuit de joodse verbondsgedachte kunnen we haast niet onderuit komen dat ook de kinderen toen gedoopt werden, dat betekent dat ook de kinderen en de slaven werden gedoopt. Hierdoor werden zij allemaal opgenomen in de gemeenschap van gelovigen.

De voorwaarde die wij zouden stellen aan de doop is tweeledig. Ten eerste dat je van harte gelooft in Jezus Christus als je Verlosser. Eerst bekering, dan de doop. Als tweede dat de doop ook een opname betekent in een gemeenschap.

Werkvorm:

Materiaal: geen

Vorbereiding: stoelen neerzetten voor kleine kringgesprekken

Vragen: Jezus is de Heer van je hart. Hoe voelt het dat: gevaarlijk, veilig, plezierig, angstig, onbehagelijk, etc?

Wat ziet jouw collega of vriend(in) dat Jezus je hart beheerst?

Wat is er in je hart waar Jezus nou niet bepaald de Heer over is? Hoe kan dat?

Bespreek deze vragen in kleine groepjes van zo'n 2 tot 4 personen.